

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ФІНАНСІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ *TED TALKS*

FEATURES OF ENGLISH LANGUAGE TEACHING OF FUTURE FINANCIAL PROFESSIONALS USING VIDEOS OF *TED TALKS* LECTURES

Запотічна Р.А.,

orcid.org/0000-0002-5588-171X

кандидат економічних наук,

старший викладач кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення
Львівського державного університету внутрішніх справ

У статті розроблено методику навчання здобувачів вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» англійської кредитно-банківської термінології на основі використання відеоматеріалів лекцій TED Talks. Зроблено наголос на їх корисності для майбутніх фахівців у сфері фінансів для вдосконалення мовленнєвих навичок, а також для викладачів іноземної мови під час підготовки до практичних занять. В основу статті покладено навчально-методичні матеріали, наукові розробки вітчизняних і зарубіжних науковців, а також особистий викладацький досвід автора. Розроблено систему вправ на базі однієї з лекцій TED Talks, а саме «How to rob a bank (from the inside, that is)». Запропоновано та обґрунтовано доречність виконання майбутніми фахівцями у сфері фінансів конкретних вправ на кожному етапі заняття з іноземної мови професійного спрямування: переддемонстраційному, демонстраційному та післядемонстраційному. Прикладами таких вправ є: 1) питання для обговорення за темою практичного заняття, що спрямовані на зацікавлення здобувачів вищої освіти темою заняття, привернення їхньої уваги до нових лексичних одиниць, активізацію мовленнєвої діяльності; 2) активний словник – вивчення ключових слів і термінів, що використовуються в запропонованому для перегляду відеоматеріалі; 3) вправи, спрямовані на перевірку розуміння здобувачами вищої освіти змісту переглянутого відео, наприклад вправи на використання прийменників, вправи, пов'язані з використанням тлумачного словника, переклад окремих речень або фрагменту тексту з рідної мови іноземною. Представлено список доступних відеоматеріалів TED Talks, які можуть бути успішно використані у процесі навчання іноземної мови професійного спрямування здобувачів вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

Ключові слова: відеоматеріали TED Talks, фахівці у сфері фінансів, кредитно-банківська термінологія, іноземна мова професійного спрямування.

The article develops a method of teaching students majoring in “Finance, Banking and Insurance” English banking terminology based on the use of TED Talks video lectures. Emphasis is placed on their usefulness for future professionals in the field of finance to improve speaking skills, as well as for foreign language teachers in preparing for practical classes. The following article is based on educational and methodical materials, as well as scientific researches of domestic and foreign scientists and personal teaching experience of the author of the article. A system of exercises has been developed on the basis of one of the TED Talks lectures, namely “How to rob a bank (from the inside, that is)”. Specific range of exercises has been proposed and substantiated to use at each stage of English for professional purposes classes, namely, pre-demonstration, demonstration and post-demonstration, including: 1) questions for discussion on the topic of the lesson, which are aimed at increasing students’ interest in the topic of the lesson, drawing their attention to new lexicon, intensifying their speech activity; 2) active vocabulary – study of keywords and concepts used in the video provided for viewing; 3) tasks such as: filling in gaps in texts and sentences; replacement of words and phrases with appropriate synonymous terms; description of the meaning of a new word with the help of already known words, etc. Summing up the above material, we can draw the following conclusion: TED Talks videos have significant potential for tackling educational problems; while possessing great informativeness of the material, they create an atmosphere of real language communication. The list of available TED Talks videos has been presented, which can be successfully used in the process of teaching students majoring in “Finance, Banking and Insurance” a foreign language for professional purposes.

Key words: TED Talks videos, finance specialists, credit and banking terminology, foreign language for professional purposes.

Постановка проблеми. Соціально-економічний розвиток держави, підвищення її конкурентоспроможності тісно пов'язані з підготовкою освічених спеціалістів, які володіють іноземною мовою. В умовах прискореної глобалізації фінансових ринків та активної інтеграції банківської системи України до банківської системи Європейського Союзу, входження українського бізнесу до європейського ділового середовища

питання мовної підготовки є особливо актуальним для здобувачів вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

Нові технологічні досягнення й інновації активно розробляються та впроваджуються в освітній процес для полегшення вивчення та кращого засвоєння матеріалів навчальних дисциплін. Процес вивчення іноземної мови професійного спрямування не є винятком, оскільки нові

онлайн-ресурси дають змогу як науково-педагогічним працівникам, так і здобувачам вищої освіти полегшити процес навчання. Одним із таких онлайн-ресурсів є TED Talks – відеоплатформа, на якій запропоновано широкий спектр навчальних відеороликів, створених за участю експертів-доповідачів. У статті ми зосередилися на вивченні особливостей використання відеолекцій TED Talks із метою покращення мовленнєвих навичок майбутніх фахівців у сфері фінансів. Здобувачі вищої освіти у процесі перегляду відеолекцій не лише вивчають англійську мову, а й стають свідками повсякденного життя реальних людей з англійськомовних країн.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Фінанси, банківська справа та страхування – єдина економічна спеціальність, що цілеспрямовано готує фахівців для роботи у фінансових установах (банківських установах, страхових компаніях, органах місцевого самоврядування, органах казначейської служби, органах податкової служби) і фінансових службах підприємств та організацій різних форм власності (представників малого й середнього бізнесу, великих бізнес-структур, сільських і міських рад, районних та обласних державних адміністрацій тощо).

Вітчизняні дослідники проявляють значний інтерес до можливостей використання TED Talks в освітньому процесі та вказують на успішність результатів їх впровадження у процес вивчення іноземної мови. Так, Г. Кузан та Ю. Матвіїв-Лозинська на прикладі лекції TED Talks на тему «The secrets of learning a new language» розробили власні методичні рекомендації, спрямовані на підвищення рівня ефективності процесу формування комунікативної компетенції здобувачів вищої освіти. До таких рекомендацій автори віднесли використання якісних відеолекцій, які відповідають рівню знань здобувачів вищої освіти; використання відеолекцій, тривалість яких не перевищує можливості заняття та сприйняття здобувачів вищої освіти; отримання здобувачами вищої освіти чітко сформульованих завдань перед переглядом відеолекцій; виокремлення й вивчення не більше 7–10 нових слів за темою відеолекції [1, с. 112].

Є. Басва у своєму дослідженні описує переваги використання відеолекцій TED Talks, які допомагають викладачам іноземної мови професійного спрямування формувати навчально-методичні матеріали нового покоління, а також наводить приклади комунікативних навчальних завдань з аудіювання та мовлення, що розроблені на основі однієї з відеолекцій TED Talks [2, с. 128].

Г. Корнюш теоретично обґрунтовує переваги, особливості та можливості застосування відеолекцій TED Talks під час навчання здобувачів вищої освіти англійської мови, розкриває їх корисність для соціокультурного розвитку здобувачів вищої освіти, а також визначає критерії, яким ці відеолекції повинні відповідати (корисність і доцільність тематики, відповідність академічному середовищу, належний рівень складності мови й вимови, тривалість відео в межах 5–20 хвилин) [3, с. 28].

Т. Шелестова у співавторстві з іншими науковцями доводить, що відеоматеріали TED Talks ефективні для розвитку мовленнєвих навичок здобувачів вищої освіти та сприяють розширенню їхнього словникового запасу. Учені описують досвід проведення занять з англійської мови з використанням матеріалів TED Talks під час професійно-педагогічної практики [4, с. 82].

І. Кошелева систематизує особливості відеоконференцій TED Talks. По-перше, у мінливих умовах освітнього середовища відеоконференції TED Talks забезпечують доступ до актуального, сучасного контенту з різних галузей знань і виконують місію поширення цінних, унікальних ідей. Такі відеоматеріали здатні мотивувати здобувачів вищої освіти до безперервного навчання та постійного особистісного зростання. По-друге, ці лекції є своєрідним містком між університетською лекцією, презентацією до виступу на конференції та телевізійним документальним фільмом. По-третє, відеолекції TED Talks надають широке поле для аналізу, дають можливість відповісти на запитання про те, яким чином досягається ефективність комунікації, які презентаційні навички використовуються спікером у тій чи іншій лекції [5, с. 13].

Постановка завдання. Ключове завдання статті полягає у практичному розробленні методики навчання здобувачів вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» англійської фахової лексики за допомогою використання відеоматеріалів лекцій TED Talks.

Виклад основного матеріалу. Сучасні технології продовжують охоплювати всі сфери людського життя та впливають на освітній процес. Наприклад, YouTube, MOOCs (Massive Open Online Courses), різні мовні навчальні вебдодатки дали змогу мовній освіті вийти на якісно новий рівень. Такі інтернет-ресурси пропонують значний обсяг автентичного матеріалу та допомагають викладачам створювати оригінальні заняття, які можуть мотивувати здобувачів вищої освіти до вивчення іноземної мови.

Відтворити іншомовне середовище спілкування на заняттях з іноземної мови професійного спрямування можна за допомогою сучасних освітніх технологій. У цьому контексті велику цінність для вивчення англійської мови професійного спрямування здобувачами вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» становить відеохостинг TED Talks.

У статті буде розглянуто можливості використання відеолекцій із сайту TED talks як додаткового матеріалу на заняттях з англійської мови професійного спрямування в закладах вищої освіти. Останнім часом матеріали сайту TED talks широко використовуються в освітніх цілях у всьому світі завдяки своїй доступності й сучасним актуальним темам.

На нашу думку, лекція TED Talks на тему «How to rob a bank (from the inside, that is)» (доступна за покликанням: https://www.ted.com/speakers/william_black) відповідає науковим інтересам здобувачів вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», а її обсяг і темп відповідають їхнім можливостям та рівню мовної підготовки.

Варто погодитися з думкою науковців (зокрема, Н. Каревої), які займаються дослідженням особливостей використання відеоматеріалів для вивчення іноземної мови. Вважаємо, що методична робота з відеоматеріалами повинна включати три взаємопов'язані етапи: переддемонстраційний, демонстраційний та післядемонстраційний.

Підготовчий етап – це етап психологічної підготовки здобувачів вищої освіти до сприйняття мови. Перед прослуховуванням і переглядом відеоматеріалу викладачеві важливо зняти лексичні й мовні труднощі, пов'язані з розумінням мови носіїв [5, с. 3].

Із цією метою ми пропонуємо здобувачам вищої освіти виконати завдання, спрямовані на активізацію словникового запасу, відновлення та узагальнення наявних у їхній пам'яті знань за темою відео. Перед переглядом відеоматеріалу здобувачі вищої освіти активно залучаються до обговорення пов'язаних із цією темою питань.

Answer the following questions and justify your answers:

1. *Do you think robbing a bank is an ordinary crime nowadays?*
2. *Do you think it's easy to rob a bank? Why or why not?*
3. *What is the biggest bank robbery in history?*
4. *What steps do banks take to protect themselves from being robbed?*

5. *Do you think hackers could rob a bank through computers?*

6. *Have there ever been any successful bank robberies?*

7. *Do you have any friends or relatives who were robbed and lost money that they had in a bank?*

8. *What is your favorite film about bank robbery?*

Відповідаючи на запитання викладача, здобувачі вищої освіти визначають, що їм уже відомо із зазначеної проблематики. Інакше кажучи, вони торкаються тих питань, про які йтиметься у відео, а викладач спрямовує обговорення в потрібне русло.

На переддемонстраційному етапі ми також пропонуємо подати здобувачам вищої освіти активний словник на основі відеоматеріалу (див. таблицю 1). Нові слова можна представити без перекладу та залучити здобувачів вищої освіти до обговорення можливих варіантів їхніх значень або ж подати з перекладом, щоб відразу перейти до перегляду відео.

Таблиця 1

Активний словник

<i>accounting</i>	<i>бухгалтерський облік</i>
<i>financial leverage</i>	<i>фінансовий важіль</i>
<i>fraud</i>	<i>шахрайство</i>
<i>household</i>	<i>домогосподарство</i>
<i>legitimate entity</i>	<i>легітимне утворення</i>
<i>loans</i>	<i>кредити</i>
<i>mortgage-backed securities</i>	<i>іпотечні цінні папери</i>
<i>profit</i>	<i>прибуток</i>
<i>savings</i>	<i>заощадження</i>
<i>to rob a bank</i>	<i>пограбувати банк</i>

Наступний етап – демонстраційний, або етап безпосереднього перегляду відео. Пропонуємо дати змогу здобувачам вищої освіти переглянути відео двічі. Перший перегляд дає можливість зрозуміти основну ідею поданої інформації, а другий – деталізувати побачене й почуте. Якщо здобувачі освіти не зрозуміли зміст відео після повторного перегляду, доцільно переглянути його ще фрагментами.

Демонстраційний етап включає вправи, які варто виконувати безпосередньо під час перегляду відео. Такі завдання дають змогу викладачеві перевірити вміння здобувачів вищої освіти орієнтуватися в тексті, зрозуміти, у якій частині тексту міститься необхідна інформація. Прикладом такого завдання є вправи, пов'язані з використанням прийменників, а саме:

Complete the following sentences with the correct prepositions:

1. *That's why we need to learn what the bankers have learned: the recipe for the best way to rob a bank, so that we can stop that recipe, because our legislators, who are dependent ... political contributions, will not do it ... their own.*

2. *They have produced crony capitalism, American-style, ... which the largest financial institutions are the leading financial donors ... both parties.*

3. *We have to first get rid ... the systemically dangerous institutions. These are the so-called too-big-to-fail institutions.*

4. *With no expertise coming from the regulators, the FBI formed what it calls a partnership ... the Mortgage Bankers Association ... 2007.*

5. *The Office ... the Comptroller of the Currency, which is supposed ... regulate the largest national banks, has made zero criminal referrals.*

На демонстраційному етапі також пропонуємо здобувачам вищої освіти виконати вправи на одиниці глосарію, використаного у відеоматеріалі. Завдання такого типу тренують пам'ять, дають можливість швидше засвоїти нову лексику та більш детально зануритися в текст переглянутого відеоматеріалу. Так, з метою закріплення нового лексичного матеріалу пропонуємо завдання, пов'язане з використанням тлумачного словника (див. таблицю 2). Ці завдання розроблені таким чином, щоб здобувачі вищої освіти могли самостійно здогадатися та знайти значення лексичної одиниці.

Післядемонстраційний етап включає вправи, спрямовані на перевірку розуміння здобувачами вищої освіти змісту переглянутого відеоматеріалу. Класичним прикладом вправи на розуміння переглянутого матеріалу та застосування нової лексики на практиці є вправи на заповнення про-

пусків у реченні. Таке завдання дає змогу здобувачам вищої освіти бачити практичне застосування здобутих навичок і вмінь.

1. *So our task is to ... ourselves so that we can understand why we have these recurrent, intensifying financial crises, and how we can prevent them in the future.*

a) educate; b) learn; c) teach; d) study

2. *Control fraud is what happens when the people who control, typically a CEO, a seemingly legitimate entity, use it as a ... to defraud.*

a) weapon; b) gun; c) knife; d) bomb

3. *During the savings and loan debacle in 1984, we looked at every ... failure, and we looked for common characteristics, and we discovered this recipe was common to each of these frauds.*

a) single; b) only; c) one; d) each

4. *They were obvious that what was going on was an epidemic of accounting control fraud building*

a) up; b) down; c) for; d) against

5. *This is simply where you inflate the value of the home that is being pledged as ... for the loan.*

a) security; b) bodyguard; c) guardian; d) escort

На післядемонстраційному етапі ми також пропонуємо здобувачам вищої освіти творчі вправи, як-от: переказ сюжету, проектні завдання (доповіді, повідомлення за темою), перегляд додаткових відеоматеріалів за схожою тематикою.

З метою поглибленого вивчення теми, яку ми розглядали на практичному занятті, та послідовного і всебічного вивчення англійської мови ми склали список доступних відеоматеріалів TED Talks, які можуть бути успішно використані у процесі навчання здобувачів вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» англійської кредитно-банківської термінології:

1) «A new way of doing banking» (Jorge Vargas Neto);

Таблиця 2

Встановіть відповідність між словосполученнями (1–4) та їхніми значеннями (a–d)

1. <i>criminal referrals</i>	a) <i>a concept which describes a business or business sector deemed to be so deeply ingrained in a financial system or economy that its failure would be disastrous to the economy</i>
2. <i>crony capitalism</i>	b) <i>a criminal referral or criminal recommendation is a notice to a prosecutory body, recommending criminal investigation or prosecution of one or more entities for crimes which fall into that body's jurisdiction.</i>
3. <i>perverse incentives examples discussion</i>	c) <i>an economic system in which businesses thrive not as a result of free enterprise, but rather as a return on money amassed through collusion between a business class and the political class</i>
4. <i>too-big-to-fail</i>	d) <i>an incentive that has an unintended and undesirable result that is contrary to the intentions of its designers.</i>

2) «The evolving nature of banking?» (Tan Su Shan);
3) «Banking for the Unbanked» (Katharine Budd);
4) «How Much Do Banks Owe Us?» (David Kinley);

5) «The disappearance of relationship banking» (Silvia Dorado);

6) «A revolution in banking is coming» (Tom Blomfield).

Цей список складений на основі таких критеріїв, як зрозумілість, темп, швидкість мови лектора, актуальність теми відеолекції тощо.

Висновки. Таким чином, у статті практично розроблено методику навчання здобувачів вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» англійської фахової лексики за допомогою використання відеоматеріалів лекцій TED Talks. Структурними елементами кожного

заняття є переддемонстраційні завдання (обговорення питань, пов'язаних із темою відеолекції, словник активної лексики), безпосередній перегляд відео з одночасним виконанням низки лексичних, граматичних, комунікативних вправ, вправ на переклад (follow-up, word use, discussion), додаткових матеріалів за темою розділу (supplementary material). Така структура заняття дає можливість викладачеві вибрати оптимальні шляхи організації як аудиторної, так і самостійної роботи здобувачів вищої освіти з урахуванням рівня їхніх знань та конкретної спеціальності, що є безумовною перевагою і цінністю.

Перспективами подальших розвідок у цьому напрямі вважаємо розроблення занять на основі використання однієї з лекцій TED Talks для здобувачів вищої освіти інших спеціальностей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кузан Г., Матвій-Лозинська Ю. Використання матеріалів лекцій TED Talks для підвищення комунікативної компетентності студентів закладів вищої освіти. *Наукові записки. Серія «Педагогічні науки»*. 2019. № 183. С. 109–113.

2. Baeva E. Some advantages of using TED Talks as authentic study material. *Коммуникативные исследования*. 2017. № 3(13). С. 127–133.

3. Корнюш Г. Можливості використання відеоматеріалів TED Talks у процесі викладання англійської мови у вищій школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 66. Т. 2. С. 24–29.

4. The advantages of using TED Talks materials in ESL classrooms / T. Shelestova, A. Kalizhanova, S. Romanyuk, A. Zhuman. *Journal for Educators, Teachers and Trainers*. 2021. № 12(2). P. 81–87.

5. Кошелева И. Видеоматериалы TED Talks как образовательный инструмент в обучении английскому языку в вузе. *Известия Волгоградского государственного педагогического университета. Серия «Педагогические науки»*. 2017. № 59118). С. 13–18.